

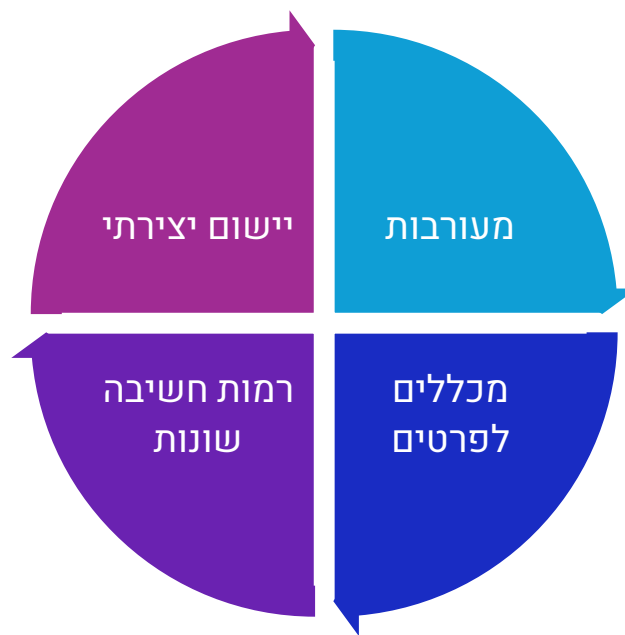
כיצד נשתמש במערכים בהלכה בצורה יעילה?

מורים יקרים, בשמחה ובהתרגשות אנחנו מעלים בפניכם את סדרת המערכים הראשונה בנושא ימים נוראים מטעם מכון הר ברכה.

כל מערך כולל בתוכו:

- א. דף מערך למורה שמבאר כיצד להעביר את השיעור ומרחיב על נקודות שונות.
- ב. מצגת לכיתה שדרכה יש ללמד את השיעור.
- ג. דפי עבודה לתלמידים ברמות שונות.

שימו לב, במערכים הללו קיימים כמה חידושים שלא באו לידי ביטוי עד כה בתוצרים הקודמים של המכון, ונפרט אותם אחד לאחד.

מעורבות

ידוע ששיעור איכותי כולל דינמיקה מתמדת בין מורה לתלמידיו. תלמידים שיושבים פאסיביים בשיעור ואינם מעורבים בו, לא יגלו מספיק עניין בחומר ואף לא יפנימו אותו היטב. לאור זאת החלטנו במכון ליצור מערכים שמעורבות התלמידים מובנית בהם בצורה ברורה. הדבר בא לידי ביטוי בעיקר במצגות הלימוד, שבהן החומר אינו מגיע בבת אחת אלא מוצג בשלבים, ולאורכן משובצות שאלות הכוונה רבות שמובילות את התלמידים

לשלב הבא. חשוב לתת לתלמידים זמן לענות על השאלות, לכוון מעט תשובות שכמעט נכונות, ולהיות מוכנים לכיוונים חדשים בשאלות יצירתיות.

בנוסף, שולבו במערכים פתיחות וסיומים בנושאים שקרובים לעולמם של בני הנוער, כדי לפתוח ולסגור את השיעור היטב ואף להשיג מעורבות מהם.

מכללים לפרטים

סדרת פניני הלכה בנויה על הנחה שההלכה נשענת על יסודות עיקריים ומהם יוצאים הפרטים. כאשר מבינים היטב את יסודות הסוגיה, פרטי ההלכות הופכים להיות ברורים יותר ומקושרים לכלל העקרוני.

לאור זאת החלטנו לבנות את המערכים בצורה כזו שבכיתה לומדים את יסודות הסוגיה ודנים בנושאים הראשיים. אחר כך את הפרטים התלמידים משלימים בלימוד עצמי או חברותות עם דפי העבודה שהם מקבלים מאיתנו.

רמות חשיבה שונות

כל כיתה תמיד מתחלקת לרמות חשיבה שונות של תלמידים, ואף בין בתי ספר שונים קיים הבדל ברמות הלמידה של מקצוע ההלכה. כדי לנסות לתת מענה להבדל הזה נקטנו בשתי פעולות. האחת היא כמות תתי הפרקים שיש בכל מערך. פעמים רבות המערך כולל יותר יחידות (לרוב בלתי תלויות זו בזו) מאשר מה שאפשר להספיק בשיעור בכיתה ממוצעת (בפרט אם הדיונים מתנהלים בצורה איכותית). ממילא המורים יוכלו לבחור בהתאם לזמן איזה יחידות הוא ילמד ועל מה יוותר.

פעולה שניה היא בניית דפי עבודה בשתי רמות חשיבה. דף העבודה הרגיל מתאים לכיתה ממוצעת, ורוב השאלות בו אינן מסובכות (אם כי גם הן אינן כוללות שאלות ידע בלבד אלא גם שאלות עמ"ר). דף העבודה מהסוג השני כולל שאלות רבות יותר וקשות יותר. השאלות בנויות לפי [הטקסונומיה של בלום](#) ודורשות חשיבה יצירתית יותר. ממילא המורים צריכים להיות מוכנים לקבל תשובות יצירתיות ומגוונות יותר.

בכתיבת דפי העבודה נעשתה התייעצות עם גורמים מקצועיים במשרד החינוך, והם הותאמו [להישגים בהוראת הלכה](#) שקבע המפמ"ר.

יישום יצירתי

"תלמוד גדול, שהתלמוד מביא לידי מעשה" (בבלי קידושין מ, ב). לימוד שאינו כולל תוצרים ברורים נשאר קצת ערטילאי. לאור זאת החלטנו לחתום את יחידות הלימוד השונות ביישומים יצירתיים ומעניינים. ביניהן בין היתר:

א. איורי שוברים ת'ראש בהוצאת ידיעות אחרונות.

- ב. משחקי Quizziz לבחינה מקוונת במהלך השיעור או כשיעורי בית.
- ג. שאלות מגוונות בדפי העבודה.
- ד. דיוני דילמות על מקרי קצה שמחדדים את ההכרעה.
- ה. בהמשך יהיו בעז"ה גם הצעות להערכות חלופיות מיוחדות.

אז תכל"ס..

כל מורה שמעוניין להשתמש במערכים שלנו נדרש לעבור לפני כן על המערך כולו, כולל המצגת ודפי העבודה. עליו לחשוב כמה זמן הוא צריך כדי להעביר את תתי היחידות, האם יש נושאים קשים שדורשים הסבר נוסף או שעל חלקם הוא מעדיף לדלג מסיבות שונות. לאחר מכן ניתן להעביר את השיעור עם המצגת, ובמקביל להיעזר בדף המערך להרחבות וטיפים שונים.

שנזכה להגדיל תורה ולהאדירה ולהאהיב את לימוד ההלכה על בני הנוער!

זמין לשאלות ורעיונות לשיפור,

אפרים שרם – מנהל אתר המורים

053-6228498

efraims@yhb.org.il

